

Sygn. akt V KO 84/20

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

w sprawie **J. M. i K. Z.** w związku z ich zażaleniami na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w P. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie PR Ds.(...) oraz z zażalenia **J. M.** i jego pełnomocnika z urzędu na zarządzenie prokuratora o odmowie udostępnienia akt w sprawie PR Ds.(...) po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 20 sierpnia 2020 r., wniosku Sądu Rejonowego w P. , zawartego w postanowieniu tego Sądu z dnia 31 lipca 2020 r., sygn. akt VIII Kp (...), o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy wskazał, że wpłynęło do niego zażalenie na odmowę wszczęcia śledztwa w sprawie PR Ds. (...), która dotyczyła przestępstw z art. 231 § 1 k.k., jakich mieli się dopuścić m.in. sędziowie Sądu Okręgowego w P. orzekający w sprawie XVII Ka (...). Jak podnosi Sąd właściwy, sędziowie XVII Wydziału Sądu Okręgowego w P. rozpoznają środki odwoławcze od orzeczeń tegoż Sądu. Okoliczność ta w ocenie Sądu właściwego może w odczuciu społecznym rodzić przekonanie, że sędzia niższego rzędu może obawiać się w przyszłości ewentualnych negatywnych konsekwencji wynikających z wydania określonego rozstrzygnięcia w sprawie sędziego wyższego rzędu. W odczuciu społecznym oraz w odczuciu strony wskazana okoliczność może mieć więc znaczenie dla swobody orzekania przez sędziego sądu niższego rzędu oraz stwarzać przekonanie o braku

warunków do rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy w sposób obiektywny. Dlatego też, w ocenie Sądu Rejonowego koniecznym jest wystąpienie do Sądu Najwyższego o przekazanie tej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego nie jest zasady.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się trafnie, że hipotetyczna obawa przed przyszłymi niekorzystnymi społecznymi opiniami, niemająca żadnych realnych podstaw, nie powinna uzasadniać uchylania się przez sąd właściwy od rozpoznania sprawy (zob. np. postanowienie SN z dnia 25 listopada 2009 r., III KO 81/09, OSNKW 2010, z. 2, poz. 20).

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy stwierdzić trzeba, że sam fakt, iż postępowanie zażaleniowe dotyczy zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez określonych sędziów Sądu wyższego rzędu nad Sądem właściwym nie oznacza automatycznie konieczności przyjęcia, że spełnione zostały przesłanki z art. 37 k.p.k. przez możliwość zrodzenia się w opinii publicznej wątpliwości co do obiektywizmu wszystkich sędziów Sądu właściwego, co mogłoby dopiero uzasadniać przekazanie sprawy w omawianym trybie. Trzeba bowiem uwzględnić realia rozpatrywanej sprawy.

W tym wypadku złożone zawiadomienie o przestępstwie dotyczy zarzutów stawianych sędziom Sądu Okręgowego w P. w związku z ich działalnością orzeczniczą. Należy również zauważyć, że przeciwko tym sędziom nie toczy się postępowanie dyscyplinarne o te same zachowania. W tych okolicznościach przekazywanie sprawy z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości innemu sądowi równorzędnemu jest niecelowe. Wcale bowiem nie służyłoby wytwarzaniu w społeczeństwie przekonania o bezstronności sędziów, lecz przeciwnie, mogłoby zrodzić przekonanie o łatwości manipulowania ustawową właściwością sądów. W tym kontekście trzeba także mieć na uwadze treść zawiadomienia o przestępstwie i wniesionego zażalenia na prokuratorskie postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie PR Ds.(...). Dają one podstawę do stwierdzenia, że nie można akceptować zarzutów sprowadzających się do prezentowania stanowiska, iż kwestionowane w toku postępowania karnego określone czynności lub ich brak

automatycznie stanowią zachowania o charakterze przestępczym. Taka metoda, często stosowana przez uczestników postępowań karnych, nie powinna w konsekwencji prowadzić do odstąpienia od zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy. Nie ma bowiem uzasadnionych podstaw do podzielenia wyrażonej przez Sąd Rejonowy obawy, że rozpoznanie zażalenia przez ten Sąd może narazić na szwank dobro wymiaru sprawiedliwości.

Nieuprawnione są również obawy, że skoro zawiadomienie dotyczyło sędziów Sądu Okręgowego w P., a więc sądu wyższego rzędu nad sądem właściwym, to okoliczność ta może wywierać wpływ na swobodę orzekania. Wszak zgodnie z zasadą samodzielności jurysdykcyjnej sądu, unormowanej w art. 8 § 1 k.p.k., sąd karny samodzielnie rozstrzyga zagadnienia faktyczne i prawne. Sąd właściwy nie podlega więc Sądowi Okręgowemu w P. czy też sędziom tegoż Sądu w jakikolwiek sposób, który mógłby rzutować na jego orzecznictwo, zwłaszcza, że w sprawie, w której wystąpiono z niniejszą inicjatywą, zadaniem Sądu Rejonowego – jako organu odwoławczego – jest jedynie rozpoznanie zażalenia na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa.

W przedmiotowej inicjatywie nie powołano się zatem na realną możliwość wystąpienia w odbiorze społecznym wątpliwości co do swobody orzekania lub obiektywnego rozpoznania sprawy w Sądzie właściwym. Brak jest więc podstaw do uznania, że przedmiot zażalenia wymaga przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak na wstępie.